

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Vande H. Maghet Geertrvyt Abdisse Tot Eisleben

Gertrudis <de Helfta>

T'Hantvverpen, [1607]

Op den honichvloeyenden Feestdagh van Sinxe[n], hoe dat de siele heel gesuyvert wort en[n] vernieut door den H. Geest ende sijn gauen ende hoe dat wy onse wercken den Heere Iesu beuelen. Dat XXXIX. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-43080

des H. Geest bedect ende besozght vasteljk om datse inde siele soudē betvaert worden. Ende alsse wederom breefde datse dat deesē des eendrachticheyts soude verliesen door herde berispinge diese dede aen sommige die tegen de religie gingen. De Heere antwoorde: De denught des eendrachticheyts die en wort niet verstroyt als de mensche de onrechtbeerdicheydt wederstaet / ia ic stelle my seluen inde syleten van het herte / dat om mijnen puer wille verstroyt wort. Ende ic beware soo des te sekerder de inwooninge ende de werckinge van mijnē Goddelijcken Geest: Sy heeft oot geleert dat so wie deuoteljk biddt / om vanden Heere met de voorsz. denghdē verciert te wordē / op dat hy so mochte gereet gemaect worden om den H. Geest te ontfangē / ende daer by hem beneerstighē om daer in voorsz. te gaen / dat hy sekerlijcks die ghelycke daer soude ontfanghen.

De eendrachticheydt en vordt niet belee door een rechtueerdighe bekijuinghe

Op den honichvloeyenden Feestdagh van Sinxē, hoe dat de siele heel gesuyvert wort en vernieut door den H. Geest ende sijn gauen ende hoe dat wy onse wercken den Heere Iesu beuelen.

DAT XXXIX. CAPITTEL.

Alse op den H. Sincen auont onder den dienst deuoteljk bat / datse mochte bereedt worden vooz de toecomste vanden H. Geest / so heeftse inden Geest ghehoort den Heere die met een de vriendelijcke soetichēyt seyde: Ghy sult ontfangen de cracht vanden H. Geest die in v sal comen / door welke wordē des Heere soose een wonderlycke soetichēydt gheboelde / heeftse ooc begost met verslagentheyt haers selfs onweerdicheydt te ouerleggen / warrum soo docht het haer / datse int ouerleggē van haer ontweerdicheydt

diepheit maecten eenen grondt in haer herte die
 des te dieper was / hoe sy haer seluen ontweers-
 diget achten. Hier ouer quam van het honich-
 bloeyende herte Godts een het puetste aderheit
 inde ghedaente van den honich des honich-
 graets / dat allenskens leecte inden diepen
 gront van haer herte / toe dat het tot opperste
 toe verbult werde / waer dooz sy ghewær is
 geworden dat haer beduydt wiert de soeticheit
 vanden vertroostende Geest / die dooz het herte
 des Sone Godts bloeyt inde herte der wtuer-
 tozen. Doen ghebenedyde de Sone Godts met
 sijn Goddelijcke handt de verbullinge van die
 grondt inde gelijckenis vanden font des doops-
 fels : op dat soo wanneer de siele daer in soude
 gaen / gesuyuert wordende van alle blecken sy
 hem aengenamer soude gemaect wordē. Soost
 nu verbljdt was met dese salige gracie des ge-
 benedydinghs / soo heeftse gesept tot den Heeres
 Siet Heere ic ontweerdige sonderse / ick belijde
 met droefheit dat ic helaes dooz menschelijcke
 crancheit tegen v Goddelijcke almogentheyde
 menighbuldelijck gesondicht hebbe / ende dat
 ic tegē v Goddelijcke wijsheit dooz ontwerent-
 heit op veel manieren misdaet hebbe / en dat ic
 doot v ontweerdeerlijcke goedertierēheit in veel
 maniere dooz ercheit geterricht hebbe: Waer-
 om o Vader der barmherticheiden / meest mijn-
 der genadigh / ende geeft my van v almogent-
 heyde cracht om wederstandt te doen alle hee-
 ghene v teghen is / ende van v onbespoorzijcke
 wijsheyde / gont my dat ick looffelijck magh
 schouwen alle de dinghen / die de ooghen van v
 goedertierenheit mogen tegen staen / ende ooc
 wt de bouenouerbloedicheit van v goedertie-
 renheit / geeft my dat ic v dooz sulcken gestad-
 973

gen getrouwicheyt aentleue / dat ic oot in het
 minste niet en wjcke van uwē wille. En soose
 die woorden seyde / so scheense daer dooz in dien
 haren put van haer herte als om herbozen te
 worden in gedoopt te zjn / en na een weynigh
 tijts daer wt comende / heeftse geschenen ghe-
 supuert te zjn van alle smette der sonden / ende
 als den sneeu soo wit gemaect. Ende so staede
 inde tegewoordicheyt vande maesteyt Godts
 bevalse haer inde behoedenisse vā alle de Heyl-
 ligen / gelijc de nieu gedoopte plegen beuolen te
 worden aen hun Peters: begeerēde en smeec-
 kende dat sy dooz haer bidden souden. So dant
 alle de Heyligen opstaende / hebben geoffert aē
 den Heere alle hun verdiensten tot verhullin-
 ge van alle haer onachtsaemheden en behoeft-
 selijcheden. Waer mede soose wonderlijck ver-
 riert was heeft haer de Heere vztendelijc opne-
 mende recht regen hem ouer geset: so dat synen
 Goddelijcken asem soetelijc haer siele quam te
 beasemen / ende wederom trock hy tot hem in
 haren asem: dat is den wille vande siele. Ende
 de Heere seyde tot haer. Dit zjn mijn wellusten
 inde welcke ic mi verheuge te zjn met de kin-
 deren der menschen. Dooz den asem dan vā de
 siele werdt beteeckent haren goedē wille / maer
 dooz den asem des Heeren de melweerdicheydt
 vande Goddelijcke goederrietheyt / maer dooz
 hy hem ghewerdicht den goeden wille vande
 siele te aenbeerden. Ende dus de siele soetelijck
 rustende inde soete omheltinge des Heerē / moes-
 te als dooz een verlangen bequamelijcker be-
 reydt worden om den H. Gheest te ontfangen.
 Maer soose dooz sonderlinge gebeden haer be-
 neerstighde / om vanden Heere de seuen gauen
 vanden H. Gheest te ontfangen / ende eerst hadt

De cracht
 van dit
 ghebede

Vā de seuen
 gauen van
 den H.
 Gheest:

¶ n   on

om die gawe der vreesse. Waer dooz sy soude wederhouwen worden van alle quaet/ so heeft de Heere hem terstont beropenbaert als stellende int midden van haer herte eenen boom van fraeyet gedaente/ die sijn tacken wtspyzende de heele woonplaetse van haer herte scheen te bedecken. Hy hadde sommigge oingetkomde stekelen waer van quamen schoone blominē die optwaerts wiesse. Hier dooz heeftse verstaen dat dien boom beduyde de heylighe vreesse des Heeren / die als met sommighe stekelen de siele steert ende treckt van alle quaet/ de blommen beduyden de wille/ waer dooz de mensche dooz de vreesse des Heeren begeert ghewapent te zyn tegen alle sonden. Als dan de mensche dooz de vreesse des Heeren eenigh goet werck volbrēnghe oft quaet achterlaet/dan brengh die boom de schoonste vruchtē voort. Diesgelijcs ooc alse om elcke gawe den Heere deuotelijck badt / soo zyn haer beropenbaert geworden alle de gawe elck inde gedaente van fraey blommen / dooz het bloeyen voort brenghende vruchten elc na sijn deughden. Daer scheen als eenen dautwe te leken vanden boom des wetenschaps ende Godtbzuchticheyts/waer dooz sy verstaē heeft dat dooz studeren inde deughden des wetenschaps ende Godtbzuchticheyts dat bloeyen ende groeyen/ als bespreyt met een den soetsē dau. Daer scheen ooc vande boomen des raets ende stercheyts als sommigge goute coordekē te hangen / waer dooz beduydt werdt dat dooz den geest des raets ende stercheyts de siele ghetrocken word om te vatten de Gheestelijcke dingen. Daer bloeyden ooc vande boomen des wijsheys ende verstandts als beekens van eenen Goddelijcken dzanc / te kennen genende dat

De vreesse
Godts.

Dē Geest
des vreesse
schaps en
Godtvuc
ticheyts.
Dē Geest
des raets
en sterck
heys.
Dē geest
des vreesse
schaps en
verstant.

dat door den Gheest des wijshepds ende ber-
 stants de soeticheyt vant Goddelijck ghenieten
 crachtelijck inde siele bloeyt/ ende die soetelijcks
 verlaeyt. Soose op den Heplighen nacht ter
 Mettenen tijdt sulcken swackicheyt geboelde/
 datse daer inde Mettenen niet langhe en coste
 bliuen/ so heeftse tot den Heere gesept. En wat
 glorie en lof suldy ghy in den Heere hier door
 mogen hebben/ dat ic onweerdige so wepnigh
 tijts ben inden Goddelijcken dienst. De Heere
 antwoorde: Siet/ op dat ghy door wterlycke
 gelijkentisse moeght in gelejdt worden tot een
 geestelijc verstandt/ so bemerct wat den Bzup-
 degom hier door wint als hy met gantscher
 herten sijn bzupdt feest bewijst: Maer eenen
 Bzupdegom en can noyt sulcken ghenoechte
 hebben inde feesteringe van sijn Bzupdt als icks
 hebbe in een hoe cleyn ure het zy/ soo wanneer
 myn wtuercozen my geuen hun supuere herte
 om daer in my te verherige. Soose tot de Com-
 munie ginck/ soo scheen de Heere als door den
 soersten reuc van alle sijn H. lidmaten haer siele
 te bermaken / waer door sy een wonderlycke
 ende onwtsprekelijcke genoechte geboelt heeft.
 De welcke sy verstaet heeft datse verdient had-
 de: om datse neerstelijc gebeden hadde door de
 gauen vanden H. Gheest. Dus gaende ten H.
 Sacramente heeftse Godt den Vader opgeof-
 fert de H. hanteringe van Jesus Christus/ tot
 een versoeninge van datse int doopsel herbozen
 was/ noyt c'indert een bequame woonplaetse
 in haer herte gemaect hadde/ door sulcken een
 den aldercerweerdichsten gast. Door welke
 offerhande den H. Geest beweeght zijnde is ge-
 blighen als eenen arendt met eenen snellen
 blucht inde gedaente van een dupue op het le-

Een Gode
 vruchtige
 offerhande

564 Het III. Boeck vanden invloed des
uentmakende Sacrament / en gaende na het
soetste herte Jesu / daer in gegaen zijnde / heeft
hy vertoont dat hy opt volcomenste te vreden
was met die woonplaetse.

Maer soomen ter tertiën tijt sanc: Veni crea-
tor Spiritus, soo heeft de Heere hem aen haer
bertoont / open doende met beyde syn handen
t'haerwaerts sijn herte / dat vol was van alle
soeticheyt. Doen hielse met geboogen knien op
haer aensicht / soo dat haer hooft ruste int
inidden vant herte des Heeren. Maer de Heere
haer hooft aenbeerdende / ende dat by hem voe-
gende heeft daer dooz haren wille (die genoemt
wordt het hooft der stelen) met hem vereenicht
ende in hem seluen gheheylight. Daer na dooz
den tweeden beers: Qui paraclerus diceris, soo
heeftse sulcs haer de Heere leerende / de handen
van haer siele / dat is / haer goede wercken ghe-
leydt int herte des Heeren / ende soo heeftse ver-
treghen onderstandt vande Goddelijcke ver-
troostinge in alle haer wercken / te weten / datte
hoortaan op het volcomenste den Heere sonder
behaeghlyc zijn. Daer na tot den derde beers:
Tu septiformis gratia, settende de voeten van
haer siele / dat is / haer begheerten in sijn herte /
heeftse verdient heylighmakinge vā alle haer
begheerten. Daer na dooz den vierden beers:
Accende lumen sensibus, haer sinnen den Heere
beuelende / heeftse dese belofstnisse ontfangen /
dat haer sinnen so sonder verlicht worden / dat
doek andere dooz haer souden verlicht worden
inde kennisse ende onsteken worden inde liefde
Godts. Maer aen den vyfden beers: Hostem
repellas longius, de Heere hem soetelijc blyggen-
de tot de siele / heeft haer gegeue een alre soeten
kusken / waer dooz hy als met eenen stercken
schilt

De vere-
ken zijn
de hāden
vāde siele

De begee-
ten zij
de voete
vāde siele

schilt alle de sagen des byants geweldelije van haer verdreuen heeft. Onder dese dingē heeftse sulcken soeticheydt ghevoelt in haer siele/datse blijkelijc gewaer werdt sulcs te zyn als haer niet te vergeefs daeghs te bozen gheseyt was/ te weten: Ghy sult ontfanghen de cracht des H. Gheests die ouer u comen sal.

Vande vervullinghe vant Geestelijck habijt ende oeffeninghe tot den Agnus Dei.

DAT XL. CAPITTEL.

Alste den tweeden Sinxen dagh ter verhefsinghe vande H. hostie/die offerde tot versoeninge van al datse opt int geestelijc habijt/ soe in niet na te volghen/als in te verworpen den trec vanden H. Geest versuynt hadde/ so scheēde salige Hostie boozts te brengen aen alle canten fraeype tacken. De welcke den H. Geest vergaderende scheen daer mede te betuynen den thoon vande altydt eerweerdige Dybuldicheyt. Ende sy heeft verstaen dooz dat de Hostie die tacken werspzyde / dat oock alle haer onachtfaemheyt dooz de weerdicheyt des Sacraments te vollen was vergolden. Ende siet daer is geworden een boys vāden thoon die seyde: Laetse met berrouwen comē tot de rustplaetse der bereeninghe / sy die den Ryndegom doet weyden int midden van dese blommen des lustichedts. Dooz welke woorden sy verstaen heeft dat de heere dooz de offerhande van dit Sacrament hem gheweerdichde haer te ontfangen als volmaect int Gheestelijck habijt. Daer na soose na haer gewoonte tot den eerste Agnus Dei, bat dooz alle de kereke/dat Godt die in alles vaderlijc soude regeren/en tot den tweeden Agnus Dei, bat dooz de ghelouige sielē

De vveerdicheyde vā het H. Sacramēt vervult onse onachtfaemheden.